

Ustrajnost na Pravom putu

Hatib: Usama ibn Abdullah Hajjat

13. ševval 1438. po Hidžri / 7. juli 2017.

Hvala Allahu, Uputitelju onoga koji traži uputu i Zaštitniku onoga koji traži zaštitu. Zahvaljujem Mu se i hvalim Ga, slavljem neka je, hvalom kojom tražim Njegovu nagradu i zadovoljstvo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, Nema gospodara osim Njega, i nema boga osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik koga je On uputio i odabrao.

Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svom robu i poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovoj porodici i ashabima, i neka Tvoji blagoslovi i milost uzdignu i očiste naše duše.

Bojte se Allaha, ljudi, i bojte se Dana kada ćete doći pred svog Gospodara i kada će On svakoga nagraditi ili kazniti za ono što je radio. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 6–7)

O muslimani, ako ljudi imaju različite načine i puteve za ostvarivanje svojih težnji, ciljeva i želja koje ih čine sretnim i ispunjavaju njihove duše, vjernici, zasigurno, zahvaljujući svom unutrašnjem “oku”, ispravnom razumijevanju stvari, živim srcima i ustrajnosti na Pravom putu, imaju najveći udio u uzrocima lijepog i sretnog života, što ih uzdiže na poseban stepen i čini sretnicima nad kojima će se ispuniti Allahovo obećanje: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan’” (Fussilet, 30); “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na

Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili!” (El-Ahkaf, 13–14); “A da se Pravog puta drže, Mi bismo ih vodom obilnom pojili” (El-Džinn, 16).

Kada je Sufjan ibn Abdullah es-Sekafi tražio od Poslanika, sallallahu alehi ve sellem, da mu kaže o islamu “ono što neće pitati nikoga poslije njega”, Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha!’, a zatim ustraj u tome.” (Muslim)

Suština istikameta – ustrajnosti na Pravom putu, kao što kažu islamski učenjaci, Ibn Redžeb i drugi, ogleda se u slijedenju siratul-mustekima, ispravne vjere, bez skretanja lijevo ili desno, i obuhvata činjenje pobožnih djela, tajnih i javnih, i ostavljanje zabrana.

Osnova istikameta jeste ustrajnost srca na tevidu – čistoj vjeri u jednog Boga, prema tumačenju Ebu Bekra, radijallahu anhu, i drugih, koji su riječi Uzvišenog: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome”, protumačili kao dosljednost u vjerovanju u Allaha, džellešanuhu, i predanosti srca samo Njemu i nikome i ničemu drugom.

Ako srce ustraje na tevidu, strahu od Allaha, poštovanju prema Njemu, nadi u Njegovu milost, dovi, ljubavi prema Njemu, pokornosti i poniznosti Njemu, predanosti Njemu i okretanju od svega ostalog, onda će i njegovo tijelo ustrajati u pokornosti Allahu, izvršavajući Njegove farzove, ostavljajući Njegove zabrane i približavajući Mu se dobrovoljnim djelima, nafilama, jer je srce u odnosu na tijelo poput vladara: ako je ono ustrajno – ustrajno je i tijelo, kao što se navodi u hadisu Nu’mana ibn Bešira, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, ako je on ispravan, ispravno je i cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a taj organ je srce.”

Nakon srca, veoma važno mjesto u duhovnom odgoju i istikametu zauzima ustrajnost jezika na Pravom putu, jer je jezik “glasonoša” srca i prenosilac njegovih

tajni. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema potpunog vjerovanja bez ustrajnosti srca, a nema ustrajnosti srca bez ustrajnosti jezika.”

Iako je čovjek, po svojoj prirodi, podložan slabostima i mahanama, i iako mu njegova priroda ne dozvoljava potpunu ustrajnost na Pravom putu, u svim poljima života, i neizbježno će se desiti propusti, greške i posrtanja, Uzvišeni Allah, iz Svoje milosti, uputio je čovjeka kako će popraviti svoju grešku: istigfarom – traženjem oprosta koji iziskuje iskrenu tevbu koja vraća roba na put razboritosti i pokornosti njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja sam čovjek kao i vi, samo – meni se objavljuje da je vaš Bog samo jedan Bog, zato se Njemu iskreno klanjajte i od Njega oprosta tražite! A teško onima koji Njemu druge ravnim smatraju.’” (Fussilet, 6)

Imami Ahmed i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca, bilježe od Sevbanu, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ustrajte na Pravom putu, a nećete moći u potpunosti, i znajte da je vaše najbolje djelo namaz, i da abdest čuva samo pravi vjernik.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je onome ko posrne na putu istikameta ili posustane u ispunjavanju zahtjeva Pravog puta, da se, bar, drži u blizini istikameta: “Težite cilju i ispravnosti, ili budite blizu njega, i znajte da nikoga od vas neće spasiti njegovo djelo.” “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čak ni mene, ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

“Težnja cilju, ispravnosti” podrazumijeva ispravnost u svim djelima, riječima i namjerama, a to je suština istikameta. “... ili budite blizu njega” znači da bude blizu cilja, makar ga i “promašio”, sve dok je njegova namjera ispravna, i svim srcem želi postići ono najbolje i najispravnije, i ne odstupiti, svjesno i namjerno, od Pravog puta, što se može razumjeti iz hadisa koji bilježe Ahmed i Ebu Davud sa dobrim senedom od Hakema ibn Hazena el-Kulfija: “O ljudi, vi ne možete izvršiti sve što sam vam

naredio, zato težite cilju, i obradujte ljude.” U ovom hadisu, kako pojašnjava Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, objedinio je sve stepene i deredže vjere: naredio je istikamet – ustrajnost i dosljednost u vjeri, što je najveći stepen u vjeri, a zatim je, znajući da neće moći održati taj stepen, ponudio niži stepen, a on je “približavanje istikametu” koliko god je to moguće, ali je i pored toga ukazao da ni istikamet ni “približavanje istikametu” neće čovjeka spasiti na Sudnjem danu.

Nikog od nas ne smiju zavarati njegova djela, ne smije se na njih oslanjati niti smatrati da će ga ona spasiti, njegov spas je, isključivo, u Božijim rukama, Njegovoj milosti i dobroti.

Bojte se Allaha, ljudi, i držite se najboljeg puta i uzmite najbolju poputninu koja će vam pomoći da ustrajete na Pravom putu i odvesti vas do sretnog i lijepog života. Blago onome ko ustraje na Pravom putu, i blago mu se s Allahovim zadovoljstvom.

Ono što pomaže u ustrajnosti na Pravom putu i izvršavanju Božijih naredbi jeste stalno podsjećanje na cilj i svrhu stvaranja i postojanja ljudi, jer Uzvišeni nije stvorio stvorenja ni zbog čega drugog nego da Ga iskreno obožavaju, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju. Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58) Razmišljanje o ovom cilju podstiče čovjeka na veličanje Gospodara, Njegovo poštovanje i ljubav prema Njemu, a ljubav prema Allahu pospješuje čistoću srca i njegovo potpuno okretanje i predanost Njemu, pokornost i približavanje Njemu, izvršavanjem Njegovih naredbi, ostavljanjem Njegovih zabrana i izbjegavanjem sumnjivih stvari iz straha od upadanja u haram. Nasuprot tome, zanemarivanje ovog cilja uzrokuje tvrdoću srca, njegovo skretanje s puta istikameta i hvatanje u okove grijeha i lutanje u njegovim tminama, i u konačnici vodi propasti, da nas Allah sačuva toga. Slijeđenje puta istikameta obavezuje vjernika da se pridržava dviju važnih osnova, koje učenjaci selefa često spominju: umjerenost u djelima i postupanje po sunnetu. To zbog toga što šejtan, kako kaže Ibn Kajjim, osluškuje i propituje

čovjekovo srce, i ako u njemu pronade sklonost ka novotariji i nespremnost na potpuno slijeđenje sunneta, podstiče ga na ostavljanje sunneta, a ako vidi u njemu sklonost ka sunnetu i želju za njegovim slijeđenjem, od kojeg ga nikako ne može odvratiti, podstiče ga na povećanje ibadeta, iscrpljivanje duše do krajnjih granica i prekoračivanje granica umjerenosti, i govori mu: “Ovo je dobro djelo i pokornost Allahu, i bolje je za tebe da se što više trudiš i povećaš svoja djela, i da ne budeš od onih nemarnih i uspavanih”, i tako ga podstiče sve dok on sam ne napusti put umjerenosti.

U suštini, šejtan je uspio i prvog i drugog izvesti iz propisanih granica, prvog iz granica sunneta, a drugog iz granica umjerenosti, a upravo je to bilo stanje haridžija, čijoj su se upornosti u namazu, postu i učenju Kur’ana divili i oni najustrajniji i prezirali su svoja djela u poređenju s njihovim. Dakle, u oba slučaja radi se o ostavljanju sunneta i prihvatanju novotarije, samo što je u prvom slučaju riječ o – “novotariji zanemarivanja”, a u drugom o “novotariji pretjerivanja”.

Bojte se Allaha, ljudi, čvrsto se držite Allahovog puta i donosite salavat na posljednjeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah mene i vas okoristio uputom Njegove Knjige i sunnetom Njegovog Poslanika. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane od svakog grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

